

וזאת הברכה

עלון מס'
1159

שנה כ"ג התשפ"ג

פניני הפרשה

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

התורה אינה ירושה אוטומטית

על הפסוק בפרשה "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב", כתב בעל הטורים: זהו שאמרו רבותינו ז"ל התורה אינה ירושה לך. וכן בארץ ישראל נאמר בה "ונתתי אותה לכם מורשה" ולא ירושה. וכבר נאמר בפסוק "ויתן להם ארצות גוים בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו ינצורו. ע"כ. ויש להבין מדוע בכל זאת נקרא שמה של התורה "מורשה" שהוא מלשון ירושה? ובפרט שבתרגום אונקלוס תרגם "מסרה ירתה לכנישת יעקב". אם כן יש כאן כעין סתירה. מצד אחד נאמר על התורה לשון של ירושה וזכות אבות, מאידך אומרים לנו חז"ל שאינה ירושה? רש"י כאן מגלה לנו את סוד הענין, ומפרש "מורשה היא אהזונה ולא נעזבנה". ובהסבר הענין יש להמשיך זאת לאדם שנפלה לו ירושה מאבותיו, מקום גדול ויקר מאוד, אך דא עקא על המקום היו הרבה עוררין ומקטרגים. בצר לו, הלך להיוועץ בעורך דין מפורסם. אמר לו העורך דין המקום הוא שלך בלי שום ספק, אבל אתה צריך להשקיע זמן רב ומאמץ להופיע בבתי משפט כדי לזכות בירושה הזו. ואם אין לך כח זמן וסבלנות, לא תוכל לממש את זכות הירושה. כך התורה, מצד אחד נאמר בה לשון מורשה שהיא ירושה מובטחת, אבל בכל זאת בלי מאמץ לממש את הירושה – לא נזכה בה, כי ירושה זו אינה מגיעה מאליה.

במתן תורה נאמר "ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו בהר סיני שני לוחות העדות". וכתב רש"י "ככלתו" כתיב חסר, שנמסרה לו התורה במתנה ככלה לחתן. ע"כ. יש להבין מדוע המשיכו את נתינת התורה למשה ככלה לחתן, הרי יש הרבה דוגמאות לנתינתה? ביאר יפה בספר "דבי אליהו" שהחתן אינו משקיע בחינוכה ובגידולה של כלתו לעתיד, אלא כל ההשקעה נעשית על ידי הוריה. כאשר הוא נושא אותה לאשה, הוא בעצם מקבל מתנה מושלמת ומוכנה שלא השקיע בה מאומה. אמנם החתן כן צריך להשקיע בחינוך עצמו, שכן אין מזווגין לאדם אלא לפי מעשיו. כן הדבר אצל משה. העמל העצמי שלו שארבעים יום וארבעים לילה לא אכל ולא שתה, והיה לומד ומשכת, זיכה אותו לקבל את התורה במתנה ככלה לחתן, כאשר הוא לא עמל וטרח עליה כלל באופן ישיר. וכן כל אדם מישראל, על ידי עמל התורה, זוכה להבין עמקי סודותיה וסתריה במתנה.

*

מסופר על רבי עקיבא איגר שהגיע לכפר נידה. ביקש ספר ולא נמצא, עד שהכפרי מצא לו ספר ישן ומאובק. ניער אותו ומצא שהוא חידושי הרשב"א. שמח שמחה גדולה, וישב והגה בו כל הלילה. למחרת בבוקר אמר לבעל הספר הכפרי מכיון שחסר דף בספר, אעתיק לך אותו. וכך כתב בעל פה את כל הדף ההוא. כשבדקו אח"כ מצאו שלא השמיט אפילו מלה אחת. תמהו שומעי המעשה ואמרו: אם כן, מדוע צריך היה ללמוד דוקא מתוך ספר, אם ידע את כל הרשב"א בעל פה. שאלו את אחד מגדולי ישראל, והוא ענה ואמר כי אינו דומה לימוד בעל פה, מלימוד מתוך ספר ואותיות מחכימות. ולמרות שהנאון רעק"א ידע את כל התורה כולה, לא הפיץ לבטל מקביעותו ללמוד מתוך ספר, כדי לשמור על רצף לימוד בשיא עמל התורה כאשר היתה באמנה אתו, בביתו ובעירו.

עצה טובה	יחיד ומיוחד
אתה שרוי בפחד או בחשש, נסה לדמיין: "מה הייתי מייעץ למישהו אחר אם הוא היה תקוע בבעיה שכזו?". לפעמים התשובה יכולה להועיל לך מאוד. (ל. רותם).	כתב שלשה עשר ספרי תורה ביום אחד משה רבנו. כתב שלשה עשר ספרי תורה ביומו האחרון! לכל שבט נתן ספר אחד, והספר השלשה עשר נתן ללוויים לשים אותו בארון העדות (דברים רבה פרשה ט').

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הנאון רבי בוגיד סערון זצ"ל

"הצדיקים שאינם חושבים את העולם הזה למאומה רק כל יגיעם לעולם הבא דוקא, להם ראויה המעלה של האדם שיש בו כח הדיבור והוא רם ונשא על כל הנבראים, כי גם במותו אינו זז ממעלתו". (מגיד חדשות" ח"י דרוש ט"ו).

אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו (לג. א)

סופי התיבות "משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו" עולים כמנין דם מילה. וידוע מה שהפליגו חז"ל הקדושים בזכות וחשיבות מצות מילה, והעליתים על נם במספר חידושים לאורך הספר. וכן הפליגו בזוה"ק שבזכות המילה ישראל יורשים את הארץ, וזוכים לראות פני שכינה. ועל כן נראה לעניות דעתי שגם ברכת משה איש האלהים, אשר במדרש (דברים רבה פרשה י"א סוף אות ד') מובא שמחציו ולמעלה אלקים ומחציו ומטה איש, תפעל בזכות מצות המילה. ולזה בא הרמז דם מילה. ודו"ק. ועיין עוד בפירש"י להלן על הפסוק ובריתך ינצורו, שבזכות שמלו לא עבדו בני לוי לעגל. ע"ש. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

יורו משפטיך ליעקב ותורתך לישראל (לג. ו)

"יורו משפטיך ליעקב ותורתך" ס"ת כוכב, לרמזו שגדולה מעלתם של המלמדי תורה לישראל [לתינוקות] שנמשלים ככוכבים, כמובא בבבא בתרא (דף ה:): במתניתא תנא וכו' "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד" אלו מלמדי תינוקות. (הרה"ג ר' רחביה חדוק שליט"א).

נקודת חן / עובדיה חן

השירה הזאת לעד

ומכה טריה, גונחת ונאנקת. חרד המלך ושאל "מי הוא זה ואיזה הוא אשר מלאו לבו להרים עליך ידו". ותאמר אליו בכייה: "איש צר ואויב בעלי העבד שהרמת מאשפות, הוא שהיכני כך!".

"בן מוות הוא!" חרץ המלך את גורלו.

עתה, לא היה עוד מי שימליץ טוב בעבורו וישכך את חמתו של המלך...

והנמשל: בתו היחידה של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא היא התורה הקדושה. השרים הם מלאכי עליון שביקשו, והקדוש ברוך הוא לא נעתר לבקשתם, אלא שם עינו לטובה עלינו. בהיותנו עבדים לפרעה במצרים, פדאנו בנסים ובנפלאות וקרבו לפני הר סיני, אבל הזהירנו לשמור את כל חוקי המלכות - תרי"ג מצוותיו. ואם לפעמים עוברים אנו על מצוה מהמצוות ומעוררים חמת מלכו של עולם, מתנפלת כביכול התורה הקדושה לפני כסא הכבוד ומבטלת את הגזרה.

אך מה יהיה כאשר מבזים חס וחלילה את התורה עצמה, את בת המלך, והיא עצמה עולה כביכול לבכות לפני כסא הכבוד על בזיונה, על כך שאין קולה נשמע בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, אזי הסגור הופך חלילה לקטגור!

וזהו שנאמר: "ועתה כתבו לכם את השירה הזאת" היא התורה, "ולמדה את בני ישראל שימה בפיהם, למען תהיה לי השירה הזאת לעד בבני ישראל". כדי שהתורה תמליץ טוב בעדנו ותעיד על ישרנו, עלינו להוסיף בכבודה וביקרה, בשקידתה ובעיונה!

הגאון רבי אברהם חלימי זצ"ל (מחכמי אלג'יר) בספרו "זכות אבות" (על פרקי אבות פ"ו מ"ב) נשא משלו ואמר:

למלך אחד היתה בת יחידה, שכל גדולי המלכות, קיוו להשיאה לבנם. שלחו שלוחים ומתווכים, אך המלך לא הטוה אוזן, והשיב פניהם ריקם. מאחורי סירובו של המלך, עמדה החלטה מושכלת, שבבחירת חתן אין להתחשב ברום היחס והשושלת, במעמד ובעושר, אלא באישיות ובאופי.

לבסוף, מי שנבחר להיות חתנו, היה לא אחר מאשר אחד מעבדיו ששם עינו עליו ומצאו פקח ונבון, חרוץ ומסור.

זימנו המלך לפניו ואמר: "ברצוני לתת לך את בתי לאשה, אבל הואיל ואינך יודע את נימוסי המלכות ואת חוקי הממלכה, אכתוב לך את כל החוקים במגלת ספר, תשננם ותנהג לפיהם ואז תהיה לחתני ועל פיך יישק כל עמי!".

קיבל זאת בשמחה על עצמו, והחתונה נחוגה ברוב פאר והדר כיד המלך.

לא עברו ימים רבים וכבר החתן עבר על אחד מהחוקים האמורים. ויקצוף המלך מאד, ויבקש לגזור עליו מיתה. באה הבת והתנפלה לרגלי אביה, בכחה והתחננה על נפש חתנה הטרי. נעתר לה המלך וסלח. כך פעם ופעמיים ושלוש. על כל פשעיו של החתן כיסתה אהבת רעייתו, בת המלך.

יום אחד באה הבת לפני המלך וכולה פצצה וחבורה

זיספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

ריקודים עם ספר החוקים

עיניו של הנכרי לעומתו התעגלו בתמהון, והיהודי הסביר לו כי מדובר ביריעות קלף גלולות שעליהן כתובה התורה הקדושה שניתנה למשה מסיני, ובה כל החוקים המסדירים את חיי היהודי מרגע לידתו ועד יומו האחרון.

האמריקאי השתומם. "כל ימי חיי", אמר בפליאה, "מעולם לא ראיתי ולא שמעתי על דבר כזה שאנשים רוקדים עם ספר החוקים שלהם? ! כולם מבינים את הצורך בחוקים ובתקנות שהשלטון כופה על נתיניו, בלעדיהם אי אפשר לנהל מדינה, אך בלבו פנימה, כל אזרח חש מדת מה של סלידה ורתיעה מן החוקים המעיקים על חייו, ואין אומה המחבקת את ספר החוקים שלה, רוקדת עמו ואוהבת אותו. והנה, אתם רוקדים עם ספר החוקים שלכם? ! יש בכם משהו מיוחד!"

ולא ידע אותו ערל כי תורתנו הקדושה אינה רק ספר חוקים - היא נשמת אפיו ומשוש עיניו, כי דרכה אנו זוכים להיטהר ולהתקדש ולהידבק בקב"ה.

נציג בכיר של הקונסוליה האמריקנית, סבב לו בעצם יום שמחת תורה ברחובות שכונת גאולה הירושלמית. לאחר שבמשך ימי חג הסוכות התרשם עמוקות מהסוכות שצצו משום-מקום בשלל צורות וסגנונות ומאירת החג שאופפת את הרחוב היהודי, כעת ביקש לראות את ה"שמחה הגדולה" כפי שתיארוה באזניו, את חג שמחת תורה. "שעות ארוכות מרקדים היהודים בחדוה ובעליזות בלי כל כלי זמר והגברה", סיפרו לו.

הוא, נכרי מבטן ומלידה, נשבה בקסם החגיגי, ורגליו הוליכוהו להיכל אחת הישיבות הגדולות בירושלים. הצטנף מיודענו בפנת האולם, והביט במאות הרוקדים ובאנשים הרבים שהצטרפו אליהם, כאשר לפתע הוא הבחין, כי אחדים מן הרוקדים במרכז המעגל נושאים בזרועותיהם חפץ גלילי מוארך ומחבקים אותו אל לבם, כשכלל הרוקדים עיניהם נשואות בכבוד לאותו חפץ.

"מה הם אוחזים בידיהם?" התעניין הנציג האמריקני אצל מלווהו. "זהו ספר תורה" ענה בעינים נוצצות.

☺ זה לא חוק! ☺

מספרים בהלצה שכאשר קיבל השטן את מינויו המפוקפק, פנה לה' בטרוניא: מדוע נגזר עלי לשמש בתפקיד כל כך נורא להסית ולהמית, תמיד יקללו אותי כולם ושמי יהיה לדראון עולם?

"אין לך מה לדאוג", הרגיעו הקב"ה "את כולם יאשימו, רק לא אותך... למה ההוא מת? מסיבוך של שפעת, והשני? התקף לב, והשלישי? מתאונה, והרביעי? היה לו סוכר - רק אותך אף אחד לא יאשים..."

☺ חוק חוק אף... ☺

טבעם של בני אדם לתלות את הצרות במקרה וטבע במקום לפשפש במעשים.

"מורי ורבותי, ראיתי ב'אוצרותינו' מסר נפלא שלמד רבי עזרא דנגור רבה של בגדד מהתנהגותו של יוסף הצדיק..."

* מתחילים מבראשית עם

"אוצרותינו"

וטועמים עונג שיבת אמת!!!

הספר 'אוצרותינו' לוקח את הקורא למסע אל אוצרות התורה לאור חידושיהם ולקחייהם של רבותינו הספרדים, שזור בסיפורים ומשלים

אור המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א

שאלה: אדם שהוזמן לחתונה והביא מתנה ששזה פחות ממחיר המנה, האם יש כאן גזל או איסור אחר?
תשובה: אין בזה משום גזל, שכן דרך העולם זה מביא הרבה וזה מביא מעט, ואלה דברים שלא ניתנו לתביעה (ועיין בש"ע אה"ע סימן ס' גדולה מזו. ע"ש).

שאלה: בש"ס מוזכרים כל מיני רפואות שנהגו בהם חז"ל. האם ישנו ספר שנכתב על ידי בן דורנו שמסביר את הרפואות הללו לאור הידע שקיים בימינו. והאם עושים כיום את הרפואות האלו?
תשובה: אין ספר כזה. ואסור להשתמש בהן. ופעם ניסה חכם תימני אחד תרופה לעוורון ע"פ הגמרא בגיטין, והדבר הועיל, אך זה יוצא מן הכלל. [וע"ע בספר קובץ מאמרים ח"א עמוד שפא].

שאלה: אשה שהפסיקה להניק, האם מותר לה לחזור להניק?
תשובה: מנהג ג'רבא שאם הפסיקה שלשה ימים שוב אינה מניקה. ולדעתי הוא שיבוש שיצא מהבנה מוטעית בדברי מרן ביו"ד (סימן פ"א ס"ז), ולא הבחינו דדוקא אחר כ"ד חודש. ע"ש.

שאלה: האם מותר לסופר לכתוב סת"ם לפני התפלה?
תשובה: לא כדאי, רק לפני עלות השחר.

שאלה: בדרכי לבית הכנסת לתפלת שחרית נתקלתי בפרחים בעלי ריח נעים. האם מותר להריחם כדי להוסיף התעוררות בתפלה?
תשובה: מותר להריח ולברך.

שאלה: האם מותר לי להביא חבר משדה התעופה אחרי עלות השחר למרות שלא התפללתי?
תשובה: רק אחרי ברכות השחר. ואם אפשר גם קריאת שמע.

שאלה: הלכה פסוקה היא בש"ע או"ח (סי' פ"ט סעיף ב'): כיון שהגיע זמן התפלה, אסור להשכים לפתחו של חברו ליתן לו "שלום" וכו'. והסתפקנו האם גם שיחה מלפונית נחשב כמשכים לפתחו?
תשובה: אם יש צורך בטלפון, יאמר בהתחלה "בקר טוב" ובסוף "כל טוב", ולא "שלום וכל טוב".

שאלה: האם מותר לפני שחרית לשתות נס קפה מהול במעט חלב או באבקת חלב?
תשובה: אסור, רק עם סוכר התירו הפוסקים.

שאלה: בניס או בנות אחרי גיל מצוות שצריכים להתפלל בבית הספר, ומסיימים את התפלה מאוחר, האם מותר להם לטעום טעימה קטנה כגון עוגיות וכיוצא לפני שיוצאים מהבית?
תשובה: אחרי גיל בר מצוה לבנים אין להקל. לבנות אפשר להקל אחר ברכות השחר.

שאלה: בחור ישיבה שהולך עם נעל שיש בה חור, האם עובר על איסור רבב על בגדו (שבת קי"ד ע"א)?
תשובה: רק בטלאי על גבי טלאי אסור, ומכל מקום כדאי לאסוף כסף בצנעא ולמסור לו דרך ארגון ת"ת של הישיבה וכיוצא בזה ולעזור לו בצורה מכובדת.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ יוסף יצחק ז"ל בן שושנה תבלח"ט

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל